

جناب آقای حسینی مدیرعامل محترم بانک توسعه صادرات ایران
جناب آقای ابراهیمی مدیرعامل محترم بانک سپه
جناب آقای خورسندیان مدیرعامل محترم بانک صنعت و معدن
مدیرعامل محترم بانک کشاورزی
جناب آقای شایان مدیرعامل محترم بانک مسکن
جناب آقای فرزین مدیرعامل محترم بانک ملی ایران
جناب آقای شیری مدیرعامل محترم شرکت دولتی پست بانک
مدیرعامل محترم بانک توسعه تعاون
جناب آقای اخلاقی فیض آثار مدیرعامل محترم بانک تجارت
جناب آقای لسه گانی مدیرعامل محترم بانک رفاه کارگران
جناب آقای ایمانی مدیرعامل محترم بانک صادرات ایران
جناب آقای دولت آبادی مدیرعامل محترم بانک ملت
جناب آقای بلگوری مدیرعامل محترم بانک اقتصاد نوین
جناب آقای پرویزیان مدیرعامل محترم بانک پارسیان
جناب آقای قاسمی مدیرعامل محترم بانک پاسارگاد
جناب آقای عقیلی کرمانی مدیرعامل محترم بانک خاورمیانه
مدیرعامل محترم بانک دی
جناب آقای معرفت مدیرعامل محترم بانک سامان
مدیرعامل محترم بانک سینا
جناب آقای احمدی مدیرعامل محترم بانک شهر
جناب آقای بهاروندی مدیرعامل محترم بانک کارآفرین
مدیرعامل محترم بانک گردشگری
مدیرعامل محترم بانک مشترک ایران - ونزوئلا

با سلام و احترام؛

با عنایت به اهمیت توسعه و تکمیل زنجیره‌های ارزش محصولات کشاورزی و همچنین در راستای اجرای ماده ۲۳ «دستورالعمل ارائه خدمات تأمین مالی زنجیره تأمین توسط مؤسسات اعتباری»، به منظور بهبود روش‌های تأمین مالی سرمایه در گردش زنجیره‌های تأمین در بخش کشاورزی، شیوه‌نامه اجرایی «تأمین مالی کشاورزی قراردادی» در ۱۱ ماده و ۱ تبصره به تصویب رسیده و جهت اجرا ابلاغ می‌شود.

شایان ذکر است «کشاورزی قراردادی» روشی از تولید است که از طریق آن، تولیدکننده (اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی که به صورت مستقیم یا از طریق تشکل تولیدی معین، بر اساس قرارداد با مجری طرح، به تولید محصول می‌پردازند) از طریق عقد قرارداد با یک مجری طرح، نسبت به تولید محصولات کشاورزی اقدام می‌نماید.

تأمین مالی کشاورزی قراردادی می تواند شامل تأمین مالی تولیدکنندگان برای کشت و تهیه نهاده های تولید، تأمین مالی مجری با هدف تکمیل زنجیره ارزش، خرید نهاده ها، مواد اولیه، ماشین آلات و اقدامات توسعه ای و همچنین تأمین مالی در راستای ارائه خدمات آموزشی، فنی، توسعه ای، دانش بنیان و تحقیقاتی برای ایجاد ارزش افزوده در طرح باشد. روش مذکور دارای مزایای متعددی از جمله موارد ذیل است:

- شفافیت تأمین مالی طرح ها و افزایش کارائی تخصیص منابع در بخش کشاورزی
 - حمایت از شکل گیری زنجیره های یکپارچه کشاورزی
 - حمایت از توسعه اشتغال روستایی با روش های غیر تورمی
 - کاهش هزینه تولید محصولات کشاورزی
 - حمایت از کشاورزان با استفاده از کمک های آموزشی، فنی و تأمین نهاده ها در ازای تنظیم قرارداد
 - امکان استفاده از قراردادهای کشاورزی به عنوان وثیقه تسهیلات
 - کمک به امنیت غذایی کشور به واسطه افزایش پایداری تأمین نهاده ها
- با عنایت به مراتب مذکور، خواهشمند است دستور فرمایند، شیوه نامه مذکور به قید تسریع به تمامی واحدهای ذیربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ و بر حسن اجرای آن نظارت دقیق به عمل آید و گزارش عملکرد آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی به صورت ماهانه ارسال گردد. ۵۵/۱۱/۱۳۹۶م

مدیریت کل عملیات پولی و اعتباری

اداره تأمین مالی زنجیره تولید

حمید آذرمند
۹۴۱۶

محمد نادعلی
۳۳۱۵-۰۴

رونوشت:

- رئیس کل محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران جناب آقای دکتر صالح آبادی، جهت استحضار.
- قائم مقام محترم و عضو هیات عامل بانک مرکزی جناب آقای دکتر ابوالحسنی، جهت استحضار.
- مدیر کل محترم اقتصادی جناب آقای مهدی زاده، جهت استحضار.
- مدیر کل محترم مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی جناب آقای غنی آبادی، جهت استحضار.
- مدیر کل محترم نظارت بر بانکها و موسسات اعتباری جناب آقای ارجمندنژاد، جهت استحضار.
- مدیر کل محترم حوزه هیئت عامل جناب آقای زادبوم، بازگشت به نامه شماره ۱۲۹۳۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۱ و با اشاره به نامه شماره ۰۱/۸۶۵۳۷ مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۸ اداره مطالعات و مقررات بانکی جهت استحضار.
- سرپرست محترم اداره اعتبارات جناب آقای اینانلو، بازگشت به نامه شماره ۰۱/۵۶۴۳۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۷ جهت استحضار.
- وزارت جهاد کشاورزی، جناب آقای دکتر قربانی معاون محترم برنامه ریزی و اقتصادی جهت استحضار.
- وزارت صنعت، معدن و تجارت، جناب آقای مهندس نیازی معاون محترم هماهنگی و محیط کسب و کار جهت استحضار.
- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، جناب آقای دکتر بیرانوند سرپرست محترم معاونت توسعه کارآفرینی و اشتغال جهت استحضار.
- نهاد ریاست جمهوری، جناب آقای دکتر باقری معاون محترم سیاست های اقتصادی معاونت اقتصادی رئیس جمهور جهت استحضار.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

مدیریت کل عملیات پولی و اعتباری

اداره تأمین مالی زنجیره تولید

شیوه‌نامه اجرایی

«تأمین مالی کشاورزی قراردادی»

بسمه تعالی

شیوه‌نامه اجرایی «تأمین مالی کشاورزی قراردادی»

در راستای اجرای ماده ۲۳ «دستورالعمل ارائه خدمات تأمین مالی زنجیره تأمین توسط مؤسسات اعتباری»، به منظور بهبود تأمین مالی سرمایه در گردش زنجیره‌های تأمین در بخش کشاورزی، شیوه‌نامه اجرایی «تأمین مالی کشاورزی قراردادی» در ۱۱ ماده و ۱ تبصره به شرح ذیل به مؤسسات اعتباری ابلاغ می‌شود.

ماده ۱- در این شیوه‌نامه اجرایی، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:

الف. «بانک مرکزی»: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ب. «مؤسسه اعتباری»: بانک یا مؤسسات اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.

ج. «مجری طرح»: متقاضی اجرای کشاورزی قراردادی است که به صورت یک شرکت تولیدی، بازرگانی، دانش‌بنیان، یا در قالب صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی یا یک شرکت مدیریت زنجیره تأمین، با تایید وزارت جهاد کشاورزی فعالیت می‌کند.

د. «تولیدکننده»: اشخاص حقیقی یا حقوقی که به صورت مستقیم یا از طریق تشکل تولیدی معین، بر اساس قرارداد با مجری طرح، به تولید محصول می‌پردازند.

ه. «محصول»: هر نوع محصول خام و فرآوری شده کشاورزی در زمینه زراعی، باغی، دامی، شیلاتی و منابع طبیعی را شامل می‌شود.

و. «کشاورزی قراردادی»: روشی از تولید است که از طریق آن، تولیدکننده از طریق عقد قرارداد با یک مجری طرح، نسبت به تولید محصولات کشاورزی اقدام می‌نماید.

ز. «وزارت»: وزارت جهاد کشاورزی.

ح. «سامانه»: سامانه‌ای که از طرف وزارت جهاد کشاورزی به منظور ثبت قراردادهای کشاورزی قراردادی معرفی می‌شود.

ماده ۲- تأمین مالی در کشاورزی قراردادی مشتمل بر پرداخت به تولیدکنندگان برای کشت و تهیه نهاده‌های تولید، پرداخت به مجری با هدف تکمیل زنجیره ارزش، خرید نهاده‌ها، مواد اولیه، ماشین‌آلات و اقدامات توسعه‌ای و پرداخت در راستای ارائه خدمات آموزشی، فنی، توسعه‌ای، دانش‌بنیان و تحقیقاتی برای ایجاد ارزش افزوده در طرح خواهد بود.

ماده ۳- متقاضی اجرای کشاورزی قراردادی درخواست خود را به منظور اجرای طرح کشاورزی قراردادی به وزارت اعلام و پس از تأیید توسط وزارت به مؤسسه اعتباری معرفی می‌شود.

ماده ۴- به منظور استفاده از تسهیلات برای تأمین مالی سرمایه‌در گردش طرح‌های کشاورزی قراردادی، مجری باید جزئیات کامل طرح از جمله مشخصات و سوابق مجری، نوع فعالیت، شیوه اجرا، مشخصات محصول، قیمت خرید محصول، شرایط و زمان پرداخت و تسویه بدهی به تولیدکننده، میزان تسهیلات مورد نیاز و همچنین رونوشت قرارداد موضوع کشاورزی قراردادی فی‌مابین مجری و تولیدکننده را به مؤسسه اعتباری ارائه کند.

ماده ۵- مؤسسه اعتباری موظف است قبل از ارائه هرگونه تسهیلات به مجری طرح، نسبت به اعتبارسنجی مجری طرح در چارچوب مقررات مربوطه و همچنین بررسی فنی، اقتصادی و مالی طرح اقدام نماید.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری می‌تواند برای اعطای هرگونه تسهیلات به مجری طرح، وثایق و تضامین را حسب ضوابط و مقررات و به شیوه‌های زیر دریافت نماید:

۶-۱- قرارداد منعقد شده فی‌مابین «تولیدکننده» و «مجری طرح» تأیید صلاحیت شده توسط وزارت به منظور کشاورزی قراردادی، می‌تواند به عنوان وثیقه و تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات اعطایی پذیرفته شود.

تبصره: پذیرش قرارداد به عنوان وثیقه توسط مؤسسه اعتباری، منوط به ثبت قرارداد در «سامانه» توسط مجری و همچنین مشروط به ارائه تائیدیه و ضمانت بازپرداخت اصل و سود تسهیلات اعطایی از سوی یک نهاد تضمین از جمله «صندوق توسعه کسب و کار کشاورزی»، «صندوق کشاورزی قراردادی» یا مؤسسات بیمه است.

۶-۲- در مواردی که مجری آمادگی تودیع وثیقه و یا ارائه تضمین را دارد، اخذ تضامین و وثایق حسب رویه مؤسسه اعتباری و در چارچوب ضوابط و مقررات جاری خواهد بود.

۶-۳- در مواردی که تسهیلات با معرفی مجری و با ضمانت تولیدکننده، به تولیدکننده پرداخت می‌شود، وثیقه و تضمین بازپرداخت اصل و سود تسهیلات اعطایی، از تولیدکننده اخذ می‌شود.

۶-۴- برای مجریان یا شرکت‌های مباشر دولتی از جمله شرکت بازرگانی دولتی، سازمان تعاون روستایی ایران، مؤسسه جهاد استقلال و شرکت‌های تابعه و شرکت پشتیبانی امور دام که اقدام به خرید قراردادی از کشاورزان می‌نمایند، بانک‌ها می‌توانند با اخذ تضمین از سازمان برنامه و بودجه کشور نسبت به تأمین سرمایه در گردش

تولیدکنندگان کشاورزی به صورت پیش پرداخت اقدام نمایند. مجریان و یا شرکتهای مباشر دولتی فوق‌الذکر ملزم به ثبت قراردادهای و مبادلات خود با کشاورزان در سامانه‌های مربوطه می‌باشند.

ماده ۷- چنانچه حسب مفاد قرارداد فی‌مابین مجری و تولیدکننده، تسهیلات بابت پیش‌پرداخت کشاورزی قراردادی از طرف مجری به تولیدکننده پرداخت شود، موسسه اعتباری موظف است تسهیلات پرداختی را مستقیماً به حساب تولیدکننده کارسازی کند. در مواردی که حسب مفاد قرارداد فی‌مابین مجری و تولیدکننده، مجری متعهد به ارائه نهاده‌های کشاورزی و نظایر آن به تولیدکننده باشد، در این صورت مؤسسه اعتباری می‌تواند در ازای دریافت اسنادی که مؤید تحویل نهاده‌های کشاورزی به تولیدکننده باشد، تسهیلات را مستقیماً به نفع مجری کارسازی نماید. واریز مستقیم منابع اعتباری به حساب تولیدکننده، به ارائه مدارک مثبت تحویل نهاده‌ها و محصولات و یا ایفای تعهدات مندرج در قرارداد و به تناسب ارزش اسناد ارائه شده منوط گردد.

ماده ۸- موسسه اعتباری موظف است تمامی اقدامات لازم را در خصوص اطمینان از صوری نبودن موضوع قرارداد و احراز واقعی بودن آن، ثبت تعهدات در سامانه سمات بانک مرکزی، رعایت مفاد آیین‌نامه تسهیلات و تعهدات کلان و اشخاص مرتبط و رعایت سایر ضوابط و مقررات بانک مرکزی انجام دهد.

ماده ۹- «مجری» یا «تولیدکننده» می‌توانند وفق مقررات و ضوابط جاری، از سایر شیوه‌های تأمین مالی زنجیره تأمین برای تأمین مالی سرمایه در گردش استفاده کنند.

ماده ۱۰- این شیوه‌نامه، نافی بهره‌برداری «مجری» یا «تولیدکننده» از سایر خدمات و تسهیلات بانکی در چارچوب مقررات و ضوابط جاری نیست.

ماده ۱۱- سایر موارد مربوط به اقدامات و فرآیندهای ارائه خدمات تأمین مالی که در این شیوه‌نامه به آن اشاره نشده است، تابع قوانین موضوعه، آیین‌نامه‌ها، ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی و سایر قوانین جاری در کشور است.

شیوه‌نامه اجرایی «تأمین مالی زنجیره تأمین در بخش کشاورزی» در ۱۱ ماده و ۱ تبصره در جلسه مورخ ۱۴۰۱/۰۲/۲۸ کمیسیون اعتباری تصویب و هیئت عامل بانک مرکزی نیز، ابلاغ آن به شبکه بانکی کشور را مورد تأیید قرار داد.